

**HOTUBA YA BAJETI YA WAZIRI WA Vijana, Utamaduni, Sanaa Na Michezo, MHESHIMIWA
BALOZI ALI ABEID KARUME (MBM) KUHUSU MAKADIRIO YA MAPATO
NA MATUMIZI YA FEDHA KATIKA
BARAZA LA WAWAKILISHI KWA
MWAKA WA FEDHA 2018/2019**

1.0 UTANGULIZI

- 1. Mheshimiwa Spika,** naomba kutoa hoja kwamba Baraza lako Tukufu likae kama Kamati ili liweze kupokea, kujadili na hatimaye kuidhinisha Makadirio ya Mapato na Matumizi ya kazi za kawaida na maendeleo ya Wizara ya Vijana, Utamaduni, Sanaa na Michezo kwa mwaka wa fedha 2018/2019.
- 2. Mheshimiwa Spika,** naomba kutanguliza shukrani zangu kwa Mwenyezi Mungu Mwingi wa Rehema kwa kutuwezesha kufika siku ya leo tukiwa wenye afya njema, uwezo na nguvu za kuwatumikia wananchi wa Zanzibar katika hali ya amani, umoja na mshikamano. Aidha, tunamuomba Mwenyezi Mungu atupe hekma, busara, uadilifu na mafanikio katika kujadili mambo muhimu ya Maendeleo ya Taifa letu na kusimamia utekelezaji pamoja na kuwatumikia wananchi wote.
- 3. Mheshimiwa Spika,** naomba nitumie fursa hii adhimu kumpongeza kwa dhati Rais wa Zanzibar na Mwenyekiti wa Baraza la Mapinduzi, Mheshimiwa Dk. Ali Mohamed Shein kwa uongozi wake imara wenye busara na hekima ambao chini ya uongozi wake, Serikali inaendelea kutekeleza Mipango Mikuu ya Kitaifa ikiwemo Dira 2020, MKUZA III na Ilani ya Chama Cha Mapinduzi (CCM) ya mwaka 2015-2020. Kupitia Mipango hiyo, Serikali inaendelea kuleta maendeleo makubwa ya kiuchumi, kijamii na kisiasa kwa wananchi wa Zanzibar. Tunamuomba kwa Mwenyezi Mungu azidi kumjaalia afya, hekma na busara katika kuitumikia Zanzibar na watu wake.
- 4. Mheshimiwa Spika,** napenda kumpongeza tena Rais wa Zanzibar na Mwenyekiti wa Baraza la Mapinduzi, Mheshimiwa Dk. Ali Mohamed Shein kwa kuiteua kuwa Waziri katika Wizara mpya ya Vijana, Utamaduni, Sanaa na Michezo, naahidi kwa kushirikiana na Naibu Waziri Mheshimiwa Lulu Msham Abdulla na watendaji wote tutahakikisha tunatekeleza kwa ufanisi malengo tuliojiwekea ili wananchi wa Zanzibar hasa vijana, wasanii na wanamichezo waendeleo kunufaika na maendeleo yanayoletwa na Serikali ya Mapinduzi ya Zanzibar chini ya Uongozi wa Chama Tawala Chama Cha Mapinduzi.
- 5. Mheshimiwa Spika,** nachukua nafasi hii maalum kumpongeza Makamu wa Pili wa Rais, Mheshimiwa Balozi Seif Ali Iddi kwa kumsaidia na kumshauri vyema Mheshimiwa Rais wa Zanzibar na Mwenyekiti wa Baraza la Mapinduzi katika kutekeleza majukumu yake ya kila siku ya kuiongoza nchi na kuleta manufaa kwa wananchi.
- 6. Mheshimiwa Spika,** sina budi kukupongeza na kukushukuru wewe binafsi na Naibu Spika kwa kuliongoza Baraza lako Tukufu kwa mujibu wa sheria, taratibu, hekima, busara, uadilifu na uvumilivu mkubwa bila ya kuyumba katika kusimamia kanuni tulizojiwekea. Aidha, nawapongeza Wenyeviti wa

Baraza la Wawakilishi, Mawaziri wenzangu na Waheshimiwa Wawakilishi wote kwa ushirikiano mzuri wanaonipa katika kutekeleza majukumu yangu ya kila siku kwa mujibu wa Sheria.

7. **Mheshimiwa Spika**, nampongeza Mwenyekiti wa Kamati ya Kudumu ya Baraza la Wawakilishi ya Maendeleo ya Wanawake, Habari na Utalii Mheshimiwa Ali Suleiman Ali (Shihata) ambae pia ni Mwakilishi wa kuchaguliwa na wananchi wa jimbo la Kijitoupele pamoja na Makamo Mwenyekiti Mheshimiwa Salha Mwinjuma kupitia nafasi za vijana kwa kuisimamia Kamati hii kwa umahiri mkubwa. Aidha, napenda kuchukua fursa hii kuwapongeza Waheshimiwa Wajumbe wote wa Kamati hii, nawaahidi kwamba mimi binafsi, Mheshimiwa Naibu Waziri, pamoja na watendaji wangu wote tutaendelea kutoa ushirikiano wa hali ya juu kwao kwa kipindi chote cha utekelezaji wa utendaji wa majukumu yetu.

8. **Mheshimiwa Spika**, kutokana na mabadiliko yaliyofanywa na Rais wa Zanzibar na Mwenyekiti wa Baraza la Mapinduzi, Mheshimiwa Dk. Ali Mohamed Shein, Wizara ya Vijana, Utamaduni, Sanaa na Michezo inaundwa na Sekta kuu nne ambazo ni Sekta ya Vijana, Utamaduni, Sanaa na Michezo zilizo chini ya taasisi 11 kama zifuatazo:-

- i. Idara ya Utumishi na Uendeshaji;
- ii. Idara ya Mipango, Sera na Utafiti;
- iii. Ofisi Kuu Pemba;
- iv. Idara ya Maendeleo ya Vijana;
- v. Baraza la Vijana Zanzibar;
- vi. Idara ya Utamaduni na Sanaa;
- vii. Baraza la Kiswahili Zanzibar (BAKIZA) ;
- viii. Baraza la Sanaa, Sensa ya Filamu na Utamaduni (BASSFU) ;
- ix. Afisi ya Msajili wa Hakimiliki (COSOZA) ;
- x. Idara ya Michezo; na
- xi. Baraza la Taifa la Michezo Zanzibar (BTMZ).

9. **Mheshimiwa Spika**, baada ya utangulizi huo, naomba kuchukua nafasi hii kutoa maelezo kuhusu bajeti ya Wizara ya Vijana, Utamaduni, Sanaa na Michezo kwa mwaka wa fedha 2018/2019. Katika maelezo hayo nitaeleza uchambuzi wa mapato, matumizi, utekelezaji wa programu kwa mwaka wa fedha 2017/2018 pamoja na mwelekeo wa bajeti, vipaumbele na makadirio ya fedha kwa mwaka wa fedha 2018/2019.

2.0 UTEKELEZAJI WA PROGRAMU NA MIRADI YA MAENDELEO YA WIZARA YA VIJANA, UTAMADUNI SANAA NA MICHEZO KWA KIPINDI CHA JULAI – MACHI 2017/2018.

10. **Mheshimiwa Spika**, kutokana na mabadiliko ya Wizara yaliyofanyika hivi karibuni, Wizara ya Vijana, Utamaduni, Sanaa na Michezo ilibidi kutekeleza programu kuu tatu kwa mwaka wa fedha 2017/2018, kama ifuatavyo:-

- i. Programu ya Maendeleo ya Vijana;
- ii. Programu ya Maendeleo ya Utamaduni, Sanaa na Michezo; na
- iii. Programu ya Uendeshaji na Mipango katika Sekta ya Vijana, Utamaduni, Sanaa na Michezo.

2.1 MAPITIO YA UTEKELEZAJI WA BAJETI KWA MWAKA WA FEDHA 2017/2018.

11. **Mheshimiwa Spika**, katika mwaka wa fedha 2017/2018, Wizara ya Vijana, Utamaduni, Sanaa na Michezo ilikadiriwa kupata jumla ya **shilingi 8,437,415,000/=** kwa ajili ya kutekeleza programu kuu tatu na miradi ya maendeleo ya Wizara. Kati ya hizo **shilingi 2,339,915,000/=** kwa kazi za kawaida na **shilingi 6,097,500,000/=** kwa kazi za maendeleo. Katika fedha za miradi ya maendeleo, Serikali ya Mapinduzi ya Zanzibar ilikadiriwa kutoa **shilingi 500,000,000 /=-** kwa ajili ya utekelezaji wa Mradi wa Ujenzi wa Viwanja vya Michezo vya Wilaya na **shilingi 5, 597,500,000/=** kwaajili ya Mradi wa Ujenzi wa Kiwanja cha Mao-Tse-Tung ikiwa ni msaada kutoka Serikali ya Jamuhuri ya Watu wa China. Kwa upande wa mapato, Wizara ilipangiwa kukusanya jumla ya **shilingi 124,303,000/=** zinazo kwenda Mfuko Mkuu wa Serikali na **shilingi 80,000,000/=** ni makusanyo ya mirabaha kwa ajili ya wasanii na wabunifu.
12. **Mheshimiwa Spika**, kwa kipindi cha miezi tisa Julai - Machi 2018, jumla ya **shilingi 1,831,745,797/=** zilipatikana kutoka Mfuko Mkuu wa Serikali kwa ajili ya kazi za kawaida sawa na asilimia 78 ya lengo la **shilingi 2,339,915,000 /=-**. Aidha, Wizara ilikusanya kupitia Baraza la Sanaa ya Filamu na Utamaduni (BASSFU) na Baraza la Kiswahili (BAKIZA) shilingi 56,851,500/= sawa na asilimia 46 zilizoingia katika Mfuko Mkuu wa Serikali ikilinganishwa na lengo la **shilingi 124,303,000/=**. Vile vile, **shilingi 75,496,565/=** sawa na asilimia 94 ambazo ni makusanyo ya mirabaha ya wasanii na wabunifu ikilinganishwa na lengo la **shilingi 80,000,000/=**.
13. **Mheshimiwa Spika**, kwa upande wa mishahara ya Idara zilizomo ndani ya Wizara jumla **shilingi 1,035,075,290/=** sawa na asilimia 86 ya lengo la **shilingi 1,206,015,000/=**. Taasisi zinazopokea ruzuku zilipata jumla ya **shilingi 74,925,675/=** ikiwa ni malipo ya mishahara ambapo ni sawa na asilimia 75 ya lengo la **shilingi 100,000,000 /=-**.
14. **Mheshimiwa Spika**, Kwa upande wa matumizi mengineyo jumla ya **shilingi 419,200,424/=** zilipatikana kwa Idara zilizomo ndani ya Wizara sawa na asilimia 70 ya lengo la **shilingi 600,000,000/=**. Vile vile, kwa taasisi zinazopata ruzuku zilipata jumla ya **shilingi 302,544,408** sawa na asilimia 70 ya lengo la **shilingi 433,900,000**.
15. **Mheshimiwa Spika**, kwa upande wa fedha za maendeleo zinazotokana na mchango wa Serikali ya Mapinduzi ya Zanzibar, jumla ya **shilingi 500,000,000/=** zimeshapatikana sawa na asilimia 100. Aidha, kwa upande wa msaada wa Ujenzi wa Uwanja wa Mao-Tse-Tung kutoka kwa ndugu zetu wa Jamuhuri ya Watu wa China wenye jumla ya **shilingi 5,597,500,000/=** hadi kufikia Machi 2018, jumla ya **shilingi 3,400,000,000/=** sawa na asilimia 61 zilipatikana ambapo ujenzi wa uwanja huo unaendelea vizuri.
16. **Mheshimiwa Spika**, uchambuzi zaidi wa fedha zilizopangwa kwa mwaka wa fedha 2017/2018 ambazo ni **shilingi 8,437,415,000** na zilizopatikana hadi kufikia Machi 2018 jumla ya **shilingi 5,731,745,797** sawa na asilimia 68 zimeainishwa katika **kiambatisho namba 1A hadi 1B**.

3.0 MAFANIKIO YA PROGRAMU ZA WIZARA KWA MWAKA WA FEDHA 2017/2018.

i. Programu ya Maendeleo ya Vijana.

17. **Mheshimiwa Spika**, program hii ilikuwa inapatikana katika Programu Kuu ya Kuimarisha Huduma za Ustawi ndani ya Programu ndogo ya Maendeleo ya Vijana iliyokuwa ikitekelezwa na Wizara ya Kazi, Uwezesaji, Wazee, Vijana, Wanawake na Watoto. Kwa mwaka wa fedha 2017/2018 programu hii ilidhinishiwa jumla ya **shilingi 427,363,000/=** kwa kazi za kawaida na hadi kufikia Machi 2018, imefanikiwa kupata **shilingi 321,840,140/=** sawa na asilimia 75 (**Tafadhali angalia kiambatisho namba 1D na 1E**).
18. **Mheshimiwa Spika**, lengo kuu la programu hii ni kuratibu shughuli za maendeleo ya vijana ikiwa ni pamoja na kuwawezesha vijana ili kuimarika kiuchumi, kijamii na kisiasa kupitia programu mbali mbali. Programu hii inaundwa na programu ndogo moja nayo ni Maendeleo ya Vijana. Programu ndogo ya Maendeleo ya Vijana inatekelezwa na Idara ya Maendeleo ya Vijana pamoja na Baraza la Vijana Zanzibar.
19. **Mheshimiwa Spika**, kupitia program hii mafaniko yaliyopatikana ni kuendesha mafunzo ya stadi za maisha yaliyotolewa kwa vijana walio nje ya skuli. Vijana 2,053 kutoka Wilaya zote za Zanzibar walipatiwa mafunzo ya stadi za maisha. Pia, jamii imeelimishwa kupitia Vyombo vya Habari 17 juu ya umuhimu wa stadi za maisha kwa vijana 1,547 na washiriki 26 kutoka NGO's za Vijana.
20. **Mheshimiwa Spika**, jumla ya vikundi 100 vya vijana (50 Unguja na 50 Pemba) wanaojishughulisha na shughuli za kiuchumi na kimaendeleo kwa Mikoa yote ya Zanzibar vimefuatiliwa kwa lengo la kufahamu mafanikio, fursa na changamoto zinazowakabili vijana katika shughuli zao za kila siku ili kuimarisha shughuli hizo. Miongoni mwa changamoto iliobainika ni kukosekana kwa vyanzo vya kudumu vya maji na maeneo ya kudumu kwa shughuli za kilimo. Aidha, Idara imesaidia vikundi tisa vya vijana Unguja na Pemba kwa kuvipatia vifaa ikiwemo mashine za maji, vyerahani, mipira ya maji na vifaa vya kilimo.
21. **Mheshimiwa Spika**, kwa kushirikiana na Shirika la "Eqwip Hubs" Idara ya Maendeleo ya Vijana, iliadhimisha Siku ya Kimataifa ya Vijana tarehe 12/8/2017 kwa kufanya program mbali mbali ikiwemo siku ya mazoezi kwa vijana, usafi wa mazingira kwa kila Wilaya pamoja na kongamano siku ya kilele lilozungumzia ujumbe wa mwaka 2017 ambao ni "**Vijana ni Wajenzi wa Amani**".
22. **Mheshimiwa Spika**, Idara imefanikiwa kuratibu Mbio za Mwenge wa Uhuru Kitaifa 2017 ambapo kilele kilifanyika Mkoa wa Mjini Magharibi; Mgeni Rasmi alikuwa Mheshimiwa Rais wa Jamhuri ya Mungano wa Tanzania **Dkt. John Pombe Magufuli**. Aidha, kwa mwaka 2018, Uzinduzi wa Mwenge ulifanyika Mkoa wa Geita ambapo Mgeni Rasmi alikuwa Waziri Mkuu wa Serikali ya Jamhuri ya Muungano wa Tanzania Mheshimiwa **Kassim Majaliwa**. Ujumbe wa Mwenge kwa mwaka 2018 ni "**Elimu ni Ufunguo wa Maisha Wekeza sasa kwa Maendeleo ya Taifa Letu**".
23. **Mheshimiwa Spika**, Bonanza la Vijana la kupaza sauti zao kupinga vitendo vya Ukatili na Unyanyasaji wa Wanawake, Wasichana, Watoto na siku 16 za Uwanaharakati limefanyika. Vile vile, Vijana wameelimishwa juu ya madhara ya Mimba za Umri Mdogo na Ndoa za Mapema kupitia kampeni ya kuwaepusha vijana wakike na mimba za umri mdogo kwa Wilaya zote za Unguja na Pemba na jumla ya vijana 2,000 walifikwa na kampeni hiyo.

24. **Mheshimiwa Spika**, mikutano ya uratibu ya kila robo mwaka imefanyika na wadau wa Vijana kwa lengo la kutoa fursa ya kutathmini shughuli za maendeleo ya Vijana na kuangalia huduma wanazotoa, walengwa wanaofikiwa pamoja na fursa zilizopo na changamoto zinazowakabili katika utekelezaji wa utoaji wa huduma na kupeana hatua za baadae.
25. **Mheshimiwa Spika**, Baraza la Vijana Zanzibar limefanikiwa kuunda Sekretarieti ya Baraza la Vijana Zanzibar kwa kuajiri maafisa sita ambao watarahisisha utendaji kazi wa shughuli za Baraza. Aidha, kwa kushirikiana na Baraza la Wawakilishi la Zanzibar, Baraza la Vijana Zanzibar limeweza kusimamia uendeshaji wa Mabunge ya Vijana ya Nchi za Jumuiya ya Madola “**Common Wealth Parliamentary Association**” (CPA) ambayo yalifanyika katika ukumbi wa Baraza la Wawakilishi hapa Chukwani tarehe 12/3/2018.
26. **Mheshimiwa Spika**, vifaa mbali mbali vimetolewa kwa Mabaraza ya Vijana ya Wilaya na Taifa katika kuyaimairisha ili kutekeleza majukumu kwa ufanisi. Mabaraza ya Vijana ya Wilaya ambayo yamepatiwa vifaa hivyo ni Baraza la Vijana Wilaya ya Wete, Micheweni, Chake Chake na Mkoani kwa Pemba. Kwa Unguja ni Wilaya ya Kati, Kaskazini “A”, Kaskazini “B” na Magharibi “A”.
27. **Mheshimiwa Spika**, katika kuwajengea uwezo Vijana wa Zanzibar, jumla ya Vijana 2,549 wamepatiwa mafunzo ya ujasiriamali, stadi za maisha, uongozi, kilimo, uandishi wa habari, utunzaji fedha, elimu ya biashara, utalii, uibuaji wa fursa za kiuchumi na uendeshaji.
28. **Mheshimiwa Spika**, Baraza la Vijana Zanzibar limefanikiwa kuyaunganisha Mabaraza ya Vijana ya Wilaya saba na fursa mbali mbali kwa ajili ya shughuli za kiuchumi. Mabaraza yenyewe ni Baraza la Vijana Shehia ya Kiuyu Minungwini, Mgogoni, Pandani, Kiuyu Kigongoni na Kangani tayari wameshapatiwa mashamba na Serikali kwa ajili ya kilimo. Shughuli za kilimo wanazofanya ni kilimo cha mikaratusi, migomba, kilimo cha mboga mboga na mchai chai. Aidha, kikao cha pamoja kati ya Wizara, Wakuu wa Wilaya zote za Zanzibar, Wenyeviti wa Mabaraza ya Vijana Wilaya na Viongozi wa Baraza la Vijana Taifa kimefanyika ili kujenga ushirikiano wa pamoja kati ya taasisi hizi.

ii. Programu ya Maendeleo ya Utamaduni, Sanaa na Michezo.

29. **Mheshimiwa Spika**, programu hii ina jukumu la kuhakikisha kuwa Utamaduni, Ubunifu na Sanaa ya Zanzibar inawainua wasanii kiuchumi na kupunguza umasikini na kuifanya michezo kuwa ni sehemu ya kujenga afya na ajira kwa jamii. Kwa mwaka wa fedha 2017/2018, programu hii iliidhinishiwa jumla ya **shilingi 1,912,552,000/=** kwa matumizi ya kazi za kawaida na hadi kufikia Machi 2018, jumla ya **shilingi 1,509,905,657/=** sawa na asilimia 79 zilipatikana. Programu hii ina programu ndogo mbili ambazo ni Uimarishaji, Uhifadhi na Uendelezaji wa Utamaduni na Sanaa pamoja na Ukuzaji na Uendelezaji wa Shughuli za Michezo.

Programu Ndogo 1: Uimarishaji, Uhifadhi na Uendelezaji wa Utamaduni na Sanaa

30. **Mheshimiwa Spika**, programu ndogo ya Uimarishaji, Uhifadhi na Uendelezaji wa Utamaduni na Sanaa inatekelezwa na taasisi zifuatazo: Idara ya Utamaduni na Sanaa, Baraza la Sanaa, Sensa ya Filamu na Utamaduni (BASSFU), Baraza la Kiswahili Zanzibar (BAKIZA) na Afisi ya Msajili wa Hakimiliki.

31. **Mheshimiwa Spika**, kwa mwaka wa fedha 2017/2018, Programu ndogo hii iliidhinishiwa jumla ya **shilingi 1,549,032,000/=** kwa kazi za kawaida na hadi kufikia Machi 2018, imefanikiwa kupata **shilingi 1,280,271,573/=** sawa na asilimia 83 na kutakiwa kukusanya jumla ya **shilingi 204,303,000/=**. Hadi kufikia Machi 2018, jumla ya **shilingi 132,348,065/=** zimekusanywa sawa na asilimia 65 (**Tafadhali angalia kiambatisho namba 1Dna 1E**).
32. **Mheshimiwa Spika**, kupitia programu ndogo hii, mafanikio makubwa yamepatikana ikiwemo kufanikisha Tamasha la 22 la Utamaduni wa Mzanzibari kwa ufanisi mkubwa ambapo shughuli za kiutamaduni kama ngoma za asili, maonesho ya fensi, michezo ya watoto, mchezo wa ng'ombe, taarabu asilia na maonyesho ya wajasiriamali wa kazi za sanaa yalifanyika.
33. **Mheshimiwa Spika**, katika kuutangaza utamaduni wa Zanzibar nje ya nchi, vikundi vitatu vya utamaduni vya taarab, ngoma na wajasiriamali vimefanikiwa kushiriki katika Tamasha la JAMAFEST nchini Uganda, Chama cha Waigizaji cha Zanzibar kimeshiriki katika Tamasha la 10 la Filamu Muscat Oman na wasanii 10 wa ngoma asilia wameshiriki katika Tamasha la Utamaduni nchini India.
34. **Mheshimiwa Spika**, katika kuiendeleza na kuimarisha Nyumba ya Sanaa, wafanyakazi wamepatiwa vifaa vya uchongaji, uchoraji, mashine ya kuchapishia fulana na kofia. Pia vijana wanne wa fani ya uchapishaji wamepatiwa mafunzo ili kuwajengea uwezo juu ya kazi za sanaa na kuweza kujajiri wenyewe.
35. **Mheshimiwa Spika**, Baraza la Sanaa, Sensa ya Filamu na Utamaduni kwa kushirikiana na Idara ya Michezo na Utamaduni ya Wizara ya Elimu limefanikiwa kuandaa programu ya uibuaji na uendelezaji wa vipaji kwa kuwashindanisha wanafunzi wa elimu ya msingi katika sanaa za maigizo na uchoraji ambapo skuli 18 za msingi katika Wilaya tatu ambazo ni Wilaya ya Mjini, Wilaya ya Magharib "A" na Wilaya ya Magharib "B" zimeshiriki katika mashindano hayo kwa awamu ya kwanza. Aidha, mafunzo kwa walimu wakuu na wale wanaofundisha somo la utamaduni na sanaa katika skuli teule za msingi kwa Unguja na Pemba yametolewa.
36. **Mheshimiwa Spika**, jumla ya wasanii 50 wa filamu na maigizo wamepatiwa mafunzo ya wiki mbili kwa kushirikiana na Chuo Cha Uandishi wa Habari Zanzibar kwa lengo la kuwajengea uwezo wasanii wa filamu katika mbinu za uandishi wa "script", ujangaji na ubunifu wa wahusika, ubunifu wa mandhari pamoja na kujifunza historia ya chimbuko la uigizaji na maendeleo yake. Vile vile Kikundi cha Taifa cha Taarabu kiliwezesha kuandaa onyesho la taarab kwa lengo la kujitangaza.
37. **Mheshimiwa Spika**, jumla ya wasanii 14 wa sanaa ya maigizo wa zamani wametembelewa, wamehojiwa na kuwekewa taarifa zao kwa utaratibu maalum. Miongoni mwa wasanii hao ni Bi. Khadija Ibrahim (Bi Hawa), Bi. Asha Khatib Hassan, Bi. Mwema Kh. Omar (Bi njiwa), Bw. Khamis Mikidadi, Bw. Makame K. Mtwana (Mfupa), Bw. Juma Haji Khamis (Halikuniki) na Bi Fatma Mlengi (Shangazi). Taarifa hizo zitahifadhiwa na kutumika kwa maendeleo ya sanaa na wasanii nchini na kuwaenzi wasanii hao.

38. **Mheshimiwa Spika**, jumla ya vipindi 12 vya sanaa vimefanikiwa kurushwa hewani kupitia ZBC Redio, Chuchu FM, na Zenj FM kwa lengo la kutoa elimu kwa wananchi kuhusu sanaa za asili na utamaduni wa Zanzibar.
39. **Mheshimiwa Spika**, jumla ya vikundi 23 vya sanaa na utamaduni vimesajiliwa upya kwa ajili ya kufanya kazi zake kwa mujibu wa Sheria na Kanuni za BASSFU, aidha jumla ya filamu 344 za maonyesho zimekaguliwa kwa lengo la kuhakikisha haziendi kinyume na maadili ya Zanzibar. Vile vile, kazi za sanaa 40 zimerikodiwa kupitia Studio ya Filamu na Mziki iliyopo Rahaleo zikiwemo vikundi vya ngoma za asili, kizazi kipya, kasida, mashairi pamoja na nyimbo za taarab.
40. **Mheshimiwa Spika**, naomba kuliarifu Baraza lako Tukufu kuwa jumla ya filamu 150 za nchi Wanachama wa Afrika Mashariki zilihakikiwa ambazo ziliingia katika mashindano ya “**FILAMU ZETU**” yaliyofanyika Dar-es-Salaam, katika tunzo 10 zilizokuwa zikiwaniwa tunzo nne zilichukuliwa na filamu zetu za Zanzibar na filamu iliyofanya vizuri zaidi ni “**Binti wa Zanzibar**”. Wizara inapenda kuwapongeza wasanii kwa kazi nzuri wanazozifanya hadi kupelekea kupatikana kwa tunzo hizo.
41. **Mheshimiwa Spika**, Baraza la Kiswahili Zanzibar limefanikiwa kusambaza jumla ya Makamusi 7,548 katika skuli zote za Serikali za Unguja na Pemba pamoja na taasisi za Serikali ili kusaidia jamii kutumia Kiswahili kwa ufasaha na usanifu.
42. **Mheshimiwa Spika**, jumla ya vipindi 51 vimerushwa hewani kupitia ZBC TV na Redio, Zanzibar Cable 2 TV, Hits FM, Bomba FM, Chuchu FM, na Swahiba FM. Miongoni mwa mada zilizojadiliwa ni: Uundaji wa Maneno na Istilahi za Kiswahili, Utandawazi unavyokuza Kiswahili na Mchango wa Vyombo vya Habari katika kukuza na kuendeleza Kiswahili. Vile vile, Baraza linaendelea kutoa huduma za Maktaba kwa wanafunzi kutoka skuli na Vyuo Vikuu vya Zanzibar na Tanzania Bara. Jumla ya wanafunzi 193 walihudhuria wakiwemo wanawake 116 na wanaume 77. Aidha, mafunzo kwa Waandishi wa Habari juu ya Matumizi Sanifu na Fasaha ya Lugha ya Kiswahili yametolewa.
43. **Mheshimiwa Spika**, Baraza limeendelea kutangaza na kuuza machapisho ya Kiswahili ndani na nje ya Zanzibar ambapo jumla ya machapisho 140 yameuzwa yakiwemo Machapisho ya Kamusi la Kiswahili fasaha, Kamusi la Lahaja ya Kipemba, Kamusi la Lahaja ya Kimakunduchi, Kamusi la Lahaja ya Kitumbatu, Kitabu cha Kiswahili kwa Wageni na Kitabu cha Utamaduni wa Mzanzibari.
44. **Mheshimiwa Spika**, Baraza limefanikiwa kuandaa Kongamano la Kimataifa la Kiswahili lililofanyika katika ukumbi wa Zamani wa Baraza la Wawakilishi ambalo lilihusisha wataalamu wa Kiswahili kutoka nchi mbalimbali zikiwemo Zimbabwe, Marekani, Uganda, Kenya na Tanzania Bara. Katika kuadhimisha Siku ya Kiswahili Zanzibar, Baraza limefanikiwa kutekeleza shughuli mbali mbali zikiwemo kutoa mafunzo kwa walimu wa Somo la Kiswahili. Jumla ya walimu 120 walishiriki kutoka skuli mbalimbali za Zanzibar.
45. **Mheshimiwa Spika**, Baraza limeshiriki katika Tamasha la Utamaduni wa Mzanzibari na Tamasha la Biashara lililofanyika Zanzibar kwa lengo la kutangaza na kuuza vitabu vya BAKIZA. Katika

makongamano hayo, Baraza limeshiriki katika uwasilishaji wa makala na mijadala ya taaluma za Kiswahili, kuuza machapisho pamoja na kulitangaza Baraza na kazi zake. Pia Baraza linaendeleza kuandika jarida la BAKIZA ambalo huhusisha makala za taaluma ya Kiswahili katika Isimu na Fasihi.

46. **Mheshimiwa Spika**, katika kukuza na kusambaza lugha ya Kiswahili ndani na nje ya Zanzibar, Baraza la Kiswahili Zanzibar limeshiriki katika matamasha na makongamano mbali mbali miongoni mwao ni Kongamano la Chama cha Lugha na Fasihi ya Kiswahili Tanzania (CHALUFAKITA), Kongamano la Kimataifa la Kamisheni ya Kiswahili Afrika Mashariki pamoja na Kongamano la Chama cha Wanafunzi wa Kiswahili Afrika Mashariki (CHAKAMA). (**Tafadhali angalia kiambatisho namba 4**).
47. **Mheshimiwa Spika**, Afisi ya Msajili wa Hakimiliki imefanikiwa kusajili jumla ya kazi za hakimiliki 511 na kuingizwa katika mfumo wa kielektroniki kwa ajili ya kuhifadhi kumbukumbu na kuwa na takwimu ya kazi zilizosajiliwa na takwimu ya wafaidikaji wa mirabaha. Aidha, kanuni tatu za usimamizi wa masuala ya Hakimiliki zimeandaliwa. Kanuni hizo ni Kanuni ya Usimamizi wa Kazi za Maandishi, Kanuni ya Usajili wa Kazi na Wanachama na Kanuni na Utaratibu Maalum wa Usuluhishi wa Masuala ya Hakimiliki. Kanuni hizo zinatarajiwa kuanza kutumika katika mwaka ujao wa fedha.
48. **Mheshimiwa Spika**, kwa upande wa ukusanyaji, mirabaha yenye thamani ya **Shilingi 75,496,565/=** ilikusanywa kutoka kwa watumiaji mbali mbali wa kazi za hakimiliki kibiashara na utaratibu wa kuzigawa kwa wenye hakimiliki wapatao 1,237 umeanza kufanyika ambapo kwa wastani kikundi au msanii anapata wastani wa chini **shilingi 50,000/=** na wastani wa juu zaidi **Shilingi 2,000,000/=**.
49. **Mheshimiwa Spika**, wabunifu na wasanii wagonjwa 33 wamefikiwa katika maeneo yao kwa Unguja na Pemba, na kuwapatia kiasi cha fedha kinachotokana na eneo maalum la mirabaha ambapo jumla ya **Shilingi 3,300,000/=** zilitumika kwa shughuli hiyo. Hata hivyo bado kuna changamoto ya mwikotio mdogo wa ulipaji mirabaha na kuheshimu haki za matumizi ya hakimiliki kibiashara kwa baadhi ya watumiaji hasa vituo vya Utangazaji. Kuna jumla ya wastani wa **shilingi 105,000,000/=** hazijawasilishwa na taasisi zikiwemo ZBC TV na Redio TV, Coconut Redio na TV, Zenj FM, Bomba FM, Bahari FM pamoja na Marashi TV. Hatua zilizochukuliwa ni kuiandikia barua Tume ya Utangazaji ikiwa ndio msimamizi wa vyombo vya habari Zanzibar.
50. **Mheshimiwa Spika**, katika kupunguza uharamia wa hakimiliki, Afisi imefanikiwa kufanya ukaguzi katika maeneo mbali mbali ya wauzaji kazi za hakimiliki. Watumiaji 80 wa kazi za Hakimiliki kibiashara wamekaguliwa wakiwemo wenye maduka ya kuuza na kukodisha kazi za vinasa sauti vya kusikia na kuonekana.
51. **Mheshimiwa Spika**, mikutano minne ya mafunzo kwa wahusika mbali mbali wa Hakimiliki ilifanyika, ambapo jumla ya wadau 300 wakiwemo wasanii na wabunifu walihudhuria ikiwemo mkutano wa mafunzo juu ya mikataba kwa wasanii na wabunifu kwa Unguja na Pemba. Mkutano wa mafunzo juu ya uharamia wa hakimiliki. Aidha, Afisi kwa kushirikiana na Shirika la Milki Bunifu Ulimwenguni (World Intellectual Property Organisation - WIPO) walifanya mafunzo juu Usimamizi wa hakimiliki katika mazingira ya kidijitali. Mafunzo hayo ni kwa ajili ya kuwaelevesha wamiliki na watumiaji wa kazi za hakimiliki athari za mazingira ya kidijitali kwa matumizi ya hakimiliki.

52. **Mheshimiwa Spika**, vipindi 22 vya elimu juu ya masuala ya Hakimiliki vilirushwa hewani kupitia televisheni ya Shirika la Utangazaji Zanzibar (ZBC), televisheni ya “Zanzibar Cable” na kituo cha redio cha “HITS FM”, kwa lengo la kuwaelimisha watumiaji wa kazi za hakimiliki, wamiliki na jamii kwa jumla juu ya haki za wabunifu na wasanii pamoja na umuhimu wa kulipia Mirabaha kwa matumizi ya hakimiliki kwa lengo la kuinua kipato cha wabunifu, wasanii na Taifa kwa ujumla.

Programu Ndogo 2: Uendelezaji na Ukuzaji wa Michezo

53. **Mheshimiwa Spika**, programu ndogo ya Uendelezaji na Ukuzaji wa michezo inatekelezwa na Taasisi na Idara zifuatazo: Idara ya Michezo na Baraza la Taifa la Michezo Zanzibar (BTMZ). Kwa mwaka wa fedha 2017/2018, iliidhinishiwa jumla ya **shilingi 363, 520,000/=** kwa kazi za kawaida na hadi kufikia Machi, 2018, imefanikiwa kupata **shilingi 229,634,084/=** sawa na asilimia 63 (**Tafadhali angalia kiambatisho namba 1D na 1E**).

54. **Mheshimiwa Spika**, Wizara imefanikiwa kuiwezesha Timu ya Taifa ya Mpira wa Miguu ya Zanzibar (Zanzibar Heroes) kushiriki mashindano ya CECAFA nchini Kenya nakupata nafasi ya pili. Aidha, Timu ya Taifa ya Zanzibar Beach Soccer imeshiriki katika mashindano ya Beach Soccer ya Afrika Mashariki yaliyofanyika Dar – es – Salam na timu hiyo ilipata ushindi wa kwanza.

55. **Mheshimiwa Spika**, Chama cha Watu Wenye Ulemavu wa Uziwi kimefanikiwa kushiriki katika mkutano wa Kimataifa kwa nchi za Afrika Mashariki nchini Kenya na kwa upande wa mchezo wa riadha wachezaji 20 wameshiriki mashindano ya kimataifa ya Youth East and Central Africa Championship yaliyofanyika Dar es saalam. (**Tafadhali angalia kiambatisho namba 3**).

56. **Mheshimiwa Spika**, kwa upande wa mafunzo ya kimataifa, Idara imewasaidia makocha watatu wa Chama cha Base Ball kushiriki mafunzo ya mchezo wa Baseball yaliyotolewa na wataalamu wa shirikisho la michezo ya Baseball na Softball la Dunia yaliyofanyika Mwanza. Pia wanamichezo wawili wa mchezo wa Taekwondo wameshiriki semina ya mchezo huo iliyofanyika nchini Uganda. Vile vile, mchezaji mmoja wa riadha amewezeshwa kushiriki mafunzo ya mchezo wa riadha yaliyofanyika nchini Brunei.

57. **Mheshimiwa Spika**, katika uimarishaji wa viwanja vya michezo, Uwanja wa Amani umewekewa uzio wa matofali na kuufanyia matengenezo madogo madogo. Aidha, ujenzi wa kiwanja cha Kitogani umekamilika kwa hatua ya awali na wananchi wa Kitogani na Mkoa wa Kusini kwa ujumla wanakitumia kiwanja hicho katika shughuli za michezo. Vile vile, kwa kushirikiana na wadau wa michezo Idara imefanikiwa kuandaa Tamasha la Siku ya Mazoezi ya Viungo lililofanyika tarehe 01/01/2018 katika Uwanja wa Amaan na mgeni Rasmi alikuwa ni Rais wa Zanzibar na Mwenyekiti wa Baraza la Mapinduzi Mheshimiwa Dkt. Ali Mohamed Shein.

58. **Mheshimiwa Spika**, Baraza la Taifa la Michezo limefanikiwa kuviwezesha vyama tisa vya michezo kushiriki na kuandaa mashindano mbali mbali ya ndani na ya kimataifa. Miongoni mwa vyama hivyo ni Chama cha Mchezo wa Netiboli kimefanikiwa kunda mashindano ya ligi kuu ya Muungano. Chama cha

Judo kimeweza kushiriki mashindano ya Tanzania Budokan Cup yaliyofanyika Dar es salam sambamba na kuandaa mashindano ya Zanzibar Budokan yaliyofanyika Zanzibar. **(Tafadhali angalia kiambatisho namba 3).**

59. **Mheshimiwa Spika**, kwa upande wa mafunzo, Baraza limeweza kusaidia vyama sita vya michezo kuandaa na kushiriki katika mafunzo ya uamuzi na ukocha katika mchezo wa Netiboli, Basketball, Volleyball, Riadha, Baseball na Kuogelea.
60. **Mheshimiwa Spika**, katika kusimamia utekelezaji wa Sheria Namba 5 ya Baraza la Taifa la Michezo Zanzibar ya mwaka 2010, Baraza limeviwezesha vyama vitano vya michezo ya Basketball, Netiboli, Squash, Table tennis na Handball kufanya uchaguzi wa kuwapata viongozi watakaoviongoza vyama hivyo kwa mujibu wa katiba za vyama vyao.

iii. Programu ya Uendeshaji na Mipango katika Sanaa na Michezo.

Sekta ya Vijana, Utamaduni,

61. **Mheshimiwa Spika**, programu ina jukumu la kusimamia na kuratibu mipango mikuu, sera na tafiti pamoja na usimamizi na uendeshaji mzuri wa rasilimali watu katika Wizara. Programu imeundwa na programu ndogo tatu nazo ni programu ndogo ya Utawala na Uendeshaji katika Sekta za Vijana, Utamaduni, Sanaa na Michezo, programu ndogo ya Kuratibu na Kusimamia Mipango Mikuu ya Wizara na programu ndogo ya Kuratibu na Kusimamia Utawala, Uendeshaji na Mipango ya Ofisi Kuu Pemba.
62. **Mheshimiwa Spika**, kutokana na mabadiliko ya kiwizara, fedha za programu kuu ya Uendeshaji na Mipango katika Sekta ya Vijana, Utamaduni, Sanaa na Michezo sambamba na fedha za programu ndogo tatu zilizoidhinishwa na Baraza lako Tukufu kwa mwaka wa fedha 2017/2018 zinasomeka katika programu kuu na ndogo katika kitabu cha Hotuba ya Bajeti cha Wizara ya Habari, Utalii na Mambo ya Kale cha mwaka wa fedha 2018/2019.

Programu ndogo 1: Utawala na Uendeshaji katika Sekta za Vijana, Utamaduni, Sanaa na Michezo

63. **Mheshimiwa Spika**, programu ndogo ya Utawala na Uendeshaji katika Sekta za Vijana, Utamaduni, Sanaa na Michezo inatekelezwa na Idara ya Utumishi na Uendeshaji.
64. **Mheshimiwa Spika**, katika kusimamia majukumu ya kiutendaji ya kuratibu na kusimamia utawala na uendeshaji, Idara ya Utumishi na Uendeshaji imefanikiwa kufanya ziara za kikazi katika taasisi zilizopo chini ya Wizara na kushiriki katika uzinduzi wa Mwenge kitaifa uliofanyika Geita. Aidha, viongozi na watendaji wameshiriki katika makongamano, mikutano na warsha tofauti nchini Afrika Kusini na Comoro.
65. **Mheshimiwa Spika**, jumla ya wafanyakazi sita katika ngazi na fani tofauti wamepatiwa mafunzo ya muda mrefu kwa lengo la kukuza, kuongeza ufanisi na utendaji mzuri wa majukumu yao ya kila siku. **(Tafadhali angalia kiambatisho namba 2).**

66. **Mheshimiwa Spika**, Idara katika kuimarisha mazingira mazuri ya kazi imeweza kuzipatia Ofisi zake vitendea kazi na vifaa mbali mbali kwa ajili ya kuongeza ufanisi katika kazi. Aidha, Kitengo cha Ukaguzi wa hesabu za Ndani kimetayarisha ripoti za fedha na ukaguzi kwa lengo la kuhakikisha matumizi sahihi ya fedha. Pia, Kitengo cha Ugavi na Manunuzi kimeanza utayarishaji wa Mpango wa Manunuzi wa mwaka pamoja na Mpango wa Matumizi ya Fedha kwa ajili ya kuwa na utaratibu wa manunuzi ambao utafatwa na taasisi zote zilizo chini ya Wizara.
67. **Mheshimiwa Spika**, Idara imeweza kutayarisha na kusimamia vikao vya Kamati Tendaji ya Wizara kwa ajili ya kujadili shughuli mbali mbali za Wizara ikiwemo matayarisho ya bajeti mpya ya mwaka 2018/2019.

Programu Ndogo 3: Kuratibu na Kusimamia Mipango Mkuu ya Wizara.

68. **Mheshimiwa Spika**, programu ndogo ya Kuratibu na Kusimamia Mipango Mkuu ya Wizara inatekelezwa na Idara ya Mipango, Sera na Utafiti yenye jukumu la kupanga, kutayarisha, kufuatilia na kutathmini mipango, sera, tafiti na miradi ya maendeleo ya Wizara.
69. **Mheshimiwa Spika**, Rasimu ya Sera ya Utamaduni na Sera Filamu imeshawasilishwa kwa wadau na kujadiliwa ili kupata maoni kuhusiana na sera hizo. Sera hizo zinatarajiwa kuwasilishwa katika kikao cha Kamati Tendaji ya Wizara kwa ajili ya kujadiliwa na kupatiwa michango ya kuimarisha rasimu hizo kabla ya kuendelea na utaratibu wa kuziwasilisha katika ngazi husika ili ziweze kupitishwa.
70. **Mheshimiwa Spika**, Idara kwa kushirikiana na Baraza la Kiswahili Zanzibar (BAKIZA) imefanya uchambuzi yakinifu wa uanzishwaji wa Sera ya Lugha, uchambuzi huo umesaidia kujua maeneo ambayo yatakuwepo kwenye sera na kuwekewa mikakati ya kiutekelezaji. Ripoti ya Utafiti huo imekamilika. Aidha, ufuatiliaji wa miradi inayotekelezwa na Wizara ili kujua utekelezaji halisi wa miradi hiyo umefanyika. Miradi iliyokaguliwa na ripoti zake za utekelezaji kuwasilishwa Tume ya Mipango katika kitengo cha Ufuatiliaji na Tathmini ni Mradi wa Ujenzi wa Kiwanja cha Michezo cha Mao-Tse-Tung kilichopo Mpirani na Mradi wa Ujenzi wa Viwanja vya Wilaya Kitogani.
71. **Mheshimiwa Spika**, taarifa za utekelezaji wa shughuli za Wizara pamoja na miradi ya maendeleo zimetayarishwa na kuwasilishwa kwa wakati. Aidha, Idara ipo katika hatua ya utayarishaji wa Mpango Mkakati wa Kitakwimu kwa ajili ya kuweka utaratibu mzuri wa ukusanyaji takwimu katika maeneo ya Vijana, Utamaduni, Sanaa na Michezo na kuandaa Mpango Mkakati wa Wizara (Strategic Plan).

Programu Ndogo 3: Kuratibu na Kusimamia Utawala, Uendeshaji na Mipango ya Ofisi Kuu Pemba.

72. **Mheshimiwa Spika**, Programu ndogo ya Kuratibu na Kusimamia Utawala, Uendeshaji na Mipango ya Ofisi Kuu Pemba inatekelezwa na Ofisi Kuu Pemba ambayo inajukumu la kuratibu shughuli zote za Wizara kwa upande wa Pemba.
73. **Mheshimiwa Spika**, Ofisi Kuu Pemba imefanikiwa kuratibu ziara za wajumbe wa Kamati ya Kudumu ya Maendeleo ya Wanawake, Habari na Utalii ya Baraza la Wawakilishi, walipotembelea maeneo ya

miradi na taasisi mbali mbali za Wizara kwa upande wa Pemba pamoja na kuwatembelea wanamichezo na Wasanii Wakongwe. Aidha, imeweza kuratibu kikao cha wadau cha kujadili Sera ya Utamaduni na Filamu, Tamasha la Utamaduni wa Mzanzibari pamoja na kuratibu mkutano wa wadau wa Utamaduni. Vikao na mikutano ya kiutendaji imefanyika ya kuibua vipaji vya michezo na sanaa katika skuli teule. Vile vile, Kamati za Sanaa za Wilaya na maafisa mbali mbali wa michezo wamepatiwa mafunzo.

74. **Mheshimiwa Spika**, mafunzo ya stadi za maisha kwa vijana wanafunzi 30 na wasiokuwa wanafunzi 200 na mafunzo ya kiuchumi pamoja na kusaidia wajasiriamali wanane yamefanyika sambamba na ufuatiliaji na usimamizi wa Ujenzi wa Viwanja vipya vya Michezo vya Wilaya kwa Pemba. Kwa upande wa Uwanja wa Gombani, marekebisho yamefanyika kwa kutengeneza na kutia rangi majukwaa pamoja na maeneo ya ndani na nje ya jukwaa la Wageni Mashuhuri (VIP).

3.1 UTEKELEZAJI WA MIRADI YA MAENDELEO KWA MWAKA WA FEDHA 2017/2018.

75. **Mheshimiwa Spika**, katika mwaka wa fedha 2017/2018, Wizara imefanikiwa kutekeleza Mradi wa Ujenzi wa Kiwanja cha Mao-Tse-Tung na Mradi wa Ujenzi wa Viwanja vya Michezo vya Wilaya.

76. **Mheshimiwa Spika**, kwa mwaka wa fedha 2017/2018, Mradi wa Ujenzi wa Kiwanja cha Mao-Tse-Tung ulipangiwa jumla ya **shilingi 5,597,500,000/=** ikiwa ni msaada kutoka Serikali ya Jamhuri ya Watu wa China. Hadi kufikia Machi, 2018, mradi huu umeshaingiziwa jumla ya **shilingi 3,400,000,000/=** sawa na asilimia 61 ya fedha zilizotengwa (**Tafadhali angalia kiambatanisho namba 1A**).

77. **Mheshimiwa Spika**, kwa upande wa Mradi wa Ujenzi wa Viwanja vya Michezo vya Wilaya kwa mwaka wa fedha 2017/2018, mradi huu ulipangiwa jumla ya **shilingi 500,000,000/=** na hadi kufikia Machi, 2018 mradi huu umeshaingiziwa jumla ya **shilingi 500,000,000/=** sawa na asilimia 100. (**Tafadhali angalia kiambatanisho namba 1A**).

78. **Mheshimiwa Spika**, hatua za ujenzi wa Kiwanja cha Mao-Tse-Tung unaendelea vizuri kwa kushirikiana na Mkandarasi wa Kampuni ya Zhengtai Group Co, Ltd kutoka Jamhuri ya Watu wa China. Shughuli ambazo zimeshatekelezwa hadi sasa ni kukamilisha kiwanja kimoja kwa uwekaji wa nyasi bandia katika kiwanja cha kuchezea mpira wa miguu, ukamilishaji wa kiwanja cha michezo mchanganyiko na michezo ya ndani (Indoors game), kiwanja kwa ajili ya mazoezi ya viungo (gym), ujenzi wa vyoo 48, majukwaa ya Wageni Mashuhuri (VIP) na yawatizamaji wa kawaida pamoja na Ofisi mbili. Maeneo yote hayo yameshajengwa na hatua iliyobaki ni upakaji wa rangi na ufungaji wa vifaa. Aidha, kazi ya ukamilishaji wa kiwanja cha pili cha kuchezea mpira wa miguu umeshaanza na umefikia katika hatua nzuri. Vile vile, ujenzi wa sehemu za pembezoni mwa uwanja “edges” pamoja na ukuta unaendelea vizuri.

79. **Mheshimiwa Spika**, mradi huu wa Ujenzi wa Kiwanja cha Mao-Tse-Tung unatarajiwa kukamilika mwezi wa Oktoba mwaka huu pamoja na changamoto za ukosefu wa mchanga uliojitokeza awali ambapo kazi zilisimama kwa miezi miwili na mvua kubwa iliyonyesha mwaka huu. Wakandarasi wetu wanaendelea na jitihada ili kukamilisha kazi hizo kabla ya mwisho wa mwezi Oktoba, 2018.

80. **Mheshimiwa Spika**, Mradi wa Ujenzi wa Viwanja vya Michezo vya Wilaya vinatarajiwa kujengwa Kishindeni Wilaya ya Micheweni, Mkoa wa Kaskazini Pemba na Kangani Wilaya ya Mkoani, Mkoa wa

Kusini Pemba. Shughuli ambazo zimefanyika hadi sasa ni kufanyika kwa upembuzi yakinifu wa mradi huo na utayarishaji wa makisio ya Ujenzi (BOQ) ya viwanja hivyo, kwa sasa Wizara ipo katika hatua ya kutafuta wakandarasi. Kuchelewa kuanza ujenzi wa viwanja hivi kulisababishwa na kutopatikana kwa wakati maeneo husika.

4.0 MWELEKEO WA BAJETI KWA MWAKA WA FEDHA 2018/2019.

- 81. Mheshimiwa Spika,** kwa mwaka wa fedha 2018/2019, Wizara ya Vijana, Utamaduni, Sanaa na Michezo imepangiwa jumla ya **shilingi 7,411,600,000/=** Kati ya fedha hizo **shilingi 3,611,600,000/=** kwa matumizi ya kawaida na **shilingi 3,800,000,000/=** kwa utekelezaji wa miradi ya maendeleo.
- 82. Mheshimiwa Spika,** kwa upande wa fedha za matumizi ya kazi za kawaida jumla ya **shilingi 1,582,800,000/=** ni mishahara ambapo **shilingi 1,480,900,000/=** ni mishahara ya Idara za ndani ya Wizara na **shilingi 101,900,000/=** ni mishahara kwa taasisi zinazopokea ruzuku. Kwa upande wa matumizi mengineyo jumla ya **shilingi 2,028,800,000/=**, kati ya hizo matumizi mengineyo kwa Idara za Wizara ni jumla ya **shilingi 1,462,000,000/=** na kwa taasisi zinazopokea ruzuku ni jumla ya **shilingi 566,800,000/=**
- 83. Mheshimiwa Spika,** katika fedha za miradi ya maendeleo Wizara imepangiwa jumla ya **shilingi 3,800,000,000/=** kwa ajili ya Programu ya Ajira kwa Vijana ambayo ni **shilingi 3,000,000,000/=** na Mradi wa Ujenzi wa Viwanja vya Michezo vya Wilaya **shilingi 800,000,000/=** .
- 84. Mheshimiwa Spika,** Wizara imepanga kukusanya jumla ya **shilingi 187,670,000/=** kati ya hizo jumla ya **shilingi 97,670,000/=** kutoka vyanzo mbalimbali vya mapato ni makusanyo yanayoingia katika Mfuko Mkuu wa Serikali na jumla ya **shilingi 90,000,000/=** ni makusanyo ya mirabaha. **(Tafadhali angalia kiambatisho namba 1F, 1H, 1I).**

4.1 MAENEO YA VIPAUMBELE VYA WIZARA KWA MWAKA FEDHA 2018/2019

- 85. Mheshimiwa Spika,** Wizara imejipangia maeneo muhimu ya utekelezaji kuwa ni vipaumbele kwa mwaka wa fedha 2018/2019. Vipaumbele hivyo ni kama vifuatavyo:-
- i. Kuandaa programu za kuwawezesha vijana kiuchumi na kujijajiri;
 - ii. Kufanya tafiti katika maeneo ya Vijana, Utamaduni, Sanaa na Michezo;
 - iii. Kuandaa matamasha ya utamaduni na michezo na kuviwezesha vikundi kushiriki matamasha ya kitaifa na kimataifa;
 - iv. Kuibua, kuendeleza na kusimamia sanaa, wasanii na wabunifu;
 - v. Ujenzi wa viwanja vya michezo vya Wilaya na kuviwezesha timu kushiriki na kuandaa mashindano; na
 - vi. Kukamilisha Sera ya Filamu na Sera ya Utamaduni na kutayarisha Sera ya Lugha.

5.0 MAKADIRIO YA MAPATO NA MATUMIZI KWA PROGRAMU KUBWA NA NDOGO KWA MWAKA WA FEDHA 2018/2019.

86. Mheshimiwa Spika, katika mwaka wa fedha 2018/2019, Wizara ya Vijana, Utamaduni, Sanaa na Michezo itatumia jumla ya **shilingi 7,411,600,000/=** kwa ajili ya kutekeleza Programu Kuu tatu ambazo ni:-

- i. Programu ya Maendeleo ya Vijana (**Shilingi 457,448,000/=**);
- ii. Programu ya Maendeleo ya Utamaduni, Sanaa na Michezo (**Shilingi 2,049,626,000 /=**); na
- iii. Programu ya Uendeshaji na Mipango katika Sekta ya Vijana, Utamaduni Sanaa na Michezo (**Shilingi 4,904,526,000/=**). (**Tafadhali angalia kiambatisho namba 1G, 1H na 1I**).

1. Programu Kuu: S0101 Maendeleo ya Vijana.

87. Mheshimiwa Spika, lengo kuu la programu hii, ni kuratibu shughuli za maendeleo ya vijana ikiwa ni pamoja na kuwawezesha vijana ili kuimarika kiuchumi, kijamii na kisiasa kupitia programu mbali mbali. Aidha, matokeo ya muda mrefu katika programu hii ni kuengeza idadi ya ajira kwa vijana kwa kuwawezesha ikiwemo kuwajengea uwezo kupitia programu mbali mbali. Programu hii imepangiwa jumla ya **shilingi 457,448,000/=** na imepangiwa kusimamia programu ndogo moja:-

- i. *Programu Ndogo: SS010101 Maendeleo ya Vijana (Shilingi 457,448,000/=).*

88. Mheshimiwa Spika, programu ndogo ya Maendeleo ya Vijana itatekelezwa na Taasisi na Idara zifuatazo: Idara ya Maendeleo ya Vijana na Baraza la Vijana Zanzibar ambapo jukumu la msingi katika Programu ndogo ni kuwawezesha Vijana ili kujenga uchumi na maendeleo ya jamii. Huduma ambazo zinatolewa katika programu hii ndogo ni kuratibu na kusimamia shughuli za Maendeleo ya Vijana, kuratibu shughuli za Mwenge wa Uhuru Kitaifa, kusimamia uendeshaji wa Mabaraza ya Vijana katika ngazi zote, kuyawezesha Mabaraza ya Vijana kiuchumi ili yajiendeleze na kukuza ajira kwa Vijana.

89. Mheshimiwa Spika, katika kufikia malengo ya programu hii shughuli zifuatazo zimepangwa kutekelezwa:-

- i. Kutoa mafunzo na kusaidia makundi ya Vijana katika shughuli za Kilimo, Uvuvi, Biashara, Elimu ya stadi za maisha na amali ili kuwawezesha kiuchumi na kijamii;
- ii. Kuratibu shughuli za Mwenge wa Uhuru kitaifa;
- iii. Kuyawezesha Mabaraza ya Vijana kuwa na Ofisi, Wafanyakazi na vifaa;
- iv. Kuwezesha kufanyika mikutano yote ya Mabaraza ya Vijana kwa mujibu wa sheria iliopo pamoja na kuwajengea uwezo Vijana ili waweze kushiriki katika ngazi za kutoa maamuzi Serikalini na katika Sekta binafsi; na
- v. Kuimarisha huduma, vifaa, Elimu na mazingira bora ya kazi kwa Taasisi zinazotekeleza programu hii.

90. Mheshimiwa Spika, ili programu ndogo iweze kutekelezwa katika mwaka huu wa fedha 2018/2019, naliomba Baraza lako Tukufu kuidhinisha jumla ya **shilingi 457,448,000/=** kwa kazi za kawaida.

2. Programu Kuu: S0102 Maendeleo ya Utamaduni, Sanaa na Michezo.

91. Mheshimiwa Spika, programu hii ina jukumu la kuhakikisha kuwa utamaduni na Sanaa ya Zanzibar inawaendeleza wasanii kiuchumi ili kupunguza umasikini na kuifanya michezo kuwa ni sehemu ya kujenga afya na ajira kwa jamii. Aidha, matokeo ya muda mrefu ya programu hii ni kuwepo kwa soko la kazi za sanaa, uhifadhi wa utamaduni na kukuza michezo. Programu hii imepangiwa jumla ya **shilingi 2,049,626,000 /=-** na itakuwa na programu ndogo mbili.

- i. Uimarishaji, Uhifadhi na Uendelezaji wa Utamaduni, Sanaa na Ubunifu (**shilingi 1,681,226,000/=-**); na
- ii. Ukuzaji na Uendelezaji wa Michezo (**shilingi 368,400,000 /=-**).

Programu Ndogo: SS010201 Uimarishaji, Uhifadhi na Uendelezaji wa Utamaduni na Sanaa.

92. Mheshimiwa Spika, programu ndogo ya uimarishaji, Uhifadhi na Uendelezaji wa Utamaduni na Sanaa itatekelezwa na Taasisi na Idara zifuatazo: Idara ya Utamaduni, Baraza la Sanaa, Sensa ya Filamu na Utamaduni, Baraza la Kiswahili na Afisi ya Msajili wa Hakimiliki. Jukumu la msingi katika programu ndogo ni kusimamia, kuratibu, kuimarisha, kuendeleza na kudumisha shughuli zote za utamaduni na sanaa Zanzibar.

93. Mheshimiwa Spika, huduma ambazo zinatarajiwa kutolewa ni uendelezaji na ukuzaji wa shughuli za utamaduni kwa wananchi, uendelezaji na ukuzaji wa shughuli za sanaa na wasanii, kurikodi kazi za sanaa kupitia Studio ya Filamu na Muziki, uratibu wa kazi za sanaa na wasanii, ukaguzi wa filamu na sanaa za maonesho, utoaji wa elimu kuhusu matumizi fasaha ya Kiswahili, usimamizi wa hakimiliki pamoja na ukusanyaji na ugawaji wa mirabaha kwa wenye hakimiliki.

94. Mheshimiwa Spika, katika kufikia malengo ya programu ndogo hii, shughuli zifuatazo zimepangwa kutekelezwa:-

- i. Kuandaa, kusimamia na kuratibu matamasha yote ya kiutamaduni pamoja na kulinda mila, desturi na silka za Wazanzibari, kwa kushirikiana na jamii;
- ii. Kusimamia, kuhamasisha pamoja na kutoa elimu kuhusiana na matumizi bora ya lugha ya Kiswahili na lahaja zilizopo;
- iii. Kukiimarisha kikundi cha Taarabu cha Taifa pamoja na vikundi vya Sanaa;
- iv. Kuwasaidia wasanii kwa kuwapa mafunzo, kuwaendeleza kiuchumi, kuendelea kuitumia Studio ya Muziki na Filamu pamoja na kuwawekea mazingira bora ya kukuza sanaa zao;
- v. Kusajili, kusimamia pamoja na kulinda kazi na haki za wasanii na wabunifu wa kazi mbali mbali pamoja na kuwapatia mirabaha yao; na
- vi. Kuimarisha huduma, vifaa, elimu na mazingira bora ya kazi kwa taasisi zinazotekeleza programu ndogo hii.

95. Mheshimiwa Spika, ili programu ndogo iweze kutekelezwa katika mwaka huu wa fedha 2018/2019, naliomba Baraza lako Tukufu kuidhinisha jumla ya **shilingi 1,681,226,000/=-** kwa kazi za kawaida na makusanyo jumla ya **shilingi 97,670,000/=-** kwa fedha zinazolingia katika Mfuko Mkuu wa Serikali. Pia,

makusanyo ya **shilingi 90,000,000/=** ambazo hukusanywa na taasisi ya Hakimiliki kwa ajili ya Mirabaha ya wasanii na wabunifu.

Programu Ndogo: SS010202 Ukuzaji na Uendelezaji wa Michezo

- 96. Mheshimiwa Spika**, programu ndogo ya ukuzaji na uendelezaji wa michezo itatekelezwa na Taasisi na Idara zifuatazo: Idara ya Michezo na Baraza la Taifa la Michezo. Jukumu la msingi katika programu ndogo ni kusimamia maendeleo ya michezo yote iliyosajiliwa nchini. Huduma ambazo zinatarajiwa kutolewa ni uratibu na uendelezaji wa shughuli za michezo, uendelezaji wa miundombinu ya michezo na usimamizi wa shughuli za vyama vya michezo kupitia Sheria ya Baraza la Taifa la Michezo Zanzibar.
- 97. Mheshimiwa Spika**, katika kutekeleza programu ndogo hii kwa ufanisi, shughuli zifuatazo zimepangwa kutekelezwa:-
- i. Kuendeleza michezo kwa kuziwezesha timu kushiriki na kuandaa mashindano ya kitaifa na kimataifa pamoja na kuvisaidia vyama vyote vya michezo;
 - ii. Kuimarisha miundombinu ya michezo kwa kufanya ukarabati wa Uwanja wa Amani, Gombani pamoja na kuandaa bonanza ya siku ya mazoezi ya viungo;
 - iii. Kuandaa mafunzo ya kitaifa na kimataifa kwa waamuzi, makocha, viongozi na wanamichezo; na
 - iv. Kuimarisha huduma, vifaa, elimu na mazingira bora ya kazi kwa taasisi zinazotekeleza programu ndogo hii.
- 98. Mheshimiwa Spika**, ili programu ndogo iweze kufanya kazi zake katika mwaka huu wa fedha 2018/2019, naliomba Baraza lako Tukufu kuidhinisha jumla ya **shilingi 368,400,000 /=** kwa kazi za kawaida.

3. Programu Kuu: S0103 Uendeshaji na Mipango katika Sekta ya Vijana, Utamaduni, Sanaa na Michezo.

- 99. Mheshimiwa Spika**, programu hii ina jukumu la kusimamia na kuratibu mipango mikuu, sera na tafiti pamoja na kuratibu na kusimamia utawala na uendeshaji mzuri wa rasilimali watu katika Wizara. Matokeo ya muda mrefu ya programu hii ni kuwepo kwa usimamizi bora wa mipango na uendeshaji wa rasilimali watu katika Wizara. Programu hii imepangiwa jumla ya **shilingi 4,904,526,000/=** na itasimamia programu ndogo tatu.
- i. Kuratibu na Kusimamia Mipango Mikuu ya Wizara. (**shilingi 3,952,000,000/=**);
 - ii. Utawala na Uendeshaji katika Sekta za Vijana, Utamaduni, Sanaa na Michezo (**Shilingi 842,526,000/=**); na
 - iii. Kuratibu na Kusimamia Utawala, Uendeshaji na Mipango ya Ofisi Kuu Pemba. (**Shilingi 110,000,000 /=**).

Programu Ndogo: SS010301 Kuratibu na Kusimamia Mipango Mikuu ya Wizara.

100. Mheshimiwa Spika, programu ndogo ya kuratibu na kusimamia mipango mikuu ya Wizara ambayo itatekelezwa na Idara ya Mipango, Sera na Utafiti yenye jukumu la kupanga, kutayarisha, kuratibu, kufuatilia na kutathmini mipango, sera, tafiti na miradi ya maendeleo ya Wizara.

101. Mheshimiwa Spika, lengo kuu la programu ndogo ni kusimamia na kuratibu mipango mikuu, sera na tafiti za Wizara. Huduma ambazo zinatarajiwa kutolewa ni uratibu wa sera na tafiti, kuratibu na kuandaa bajeti ya Wizara na kuratibu mipango na utekelezaji wa miradi ya maendeleo.

102. Mheshimiwa Spika, katika kufikia malengo ya programu ndogo hii shughuli zifuatazo zimepangwa kutekelezwa:-

- i. Kukamilisha mapitio ya Sera ya Vijana, Sera ya Utamaduni, Sera ya Filamu pamoja na kutayarisha Sera ya Lugha;
- ii. Kuratibu na kusimamia tafiti za Wizara katika maeneo ya Vijana, Utamaduni, Sanaa na Michezo;
- iii. Kutaribu na kusimamia utekelezaji wa Mradi wa Ujenzi wa Viwanja vya Wilaya na Programu ya Ajira kwa Vijana;
- iv. Kuandaa Bajeti, mipango ya Wizara pamoja na kufanya ufuatiliaji na tathmini ya miradi, programu na shughuli za Wizara; na
- v. Kuimarisha huduma, vifaa, elimu na mazingira bora ya kazi kwa taasisi zinazotekeleza programu ndogo hii.

103. Mheshimiwa Spika, ili programu ndogo iweze kutekelezwa kwa ufanisi katika mwaka huu wa fedha 2018/2019, naliomba Baraza lako Tukufu kuidhinisha jumla ya **shilingi 3,952,000,000/=**, ikiwa **shilingi 152,000,000/=** kwa kazi za kawaida na **shilling 3,800,000,000/=** kwa kazi za maendeleo, ambapo jumla ya **shilling 3,000,000,000/=** ni kwa ajili ya utekelezaji wa Programu ya Ajira kwa Vijana na **shilingi 800,000,000/=** ni za Ujenzi wa Viwanja vya Michezo vya Wilaya.

Programu Ndogo: SS010302 Utawala na Uendeshaji katika Sekta za Vijana, Utamaduni, Sanaa na Michezo.

104. Mheshimiwa Spika, programu ndogo ya utawala na uendeshaji katika Sekta za Vijana, Utamaduni, Sanaa na Michezo itatekelezwa na Idara ya Utumishi na Uendeshaji ambayo ina jukumu la kusimamia shughuli zote za Utumishi na Uendeshaji wa Wizara.

105. Mheshimiwa Spika, lengo kuu la programu ndogo hii ni usimamizi na uendeshaji mzuri wa rasilimali Watu. Huduma zinazotarajiwa kutolewa ni kujenga uwezo na mazingira mazuri ya kazi kwa wafanyakazi na utayarishaji wa ripoti za fedha na ukaguzi.

106. Mheshimiwa Spika, katika kufikia malengo ya programu ndogo hii shughuli zifuatazo zimepangwa kutekelezwa:-

- i. Kuimarisha mazingira bora ya kazi kwa kuwapatia vifaa, huduma muhimu pamoja na kuwapatia wafanyakazi stahiki zao;

- ii. Kuwajengea uwezo wafanyakazi kwa kuwapatia mafunzo ya muda mrefu na muda mfupi kwa mujibu wa kada zao ili kufanya kazi kwa ufanisi;
- iii. Kuratibu shughuli na ziara za kikazi za viongozi Kitaifa na Kimataifa;
- iv. Kutoa uelewa kwa wafanyakazi juu ya Mkakati Wakupambana na Rushwa Zanzibar; na
- v. Kuandaa na kusimamia Mpango wa Manunuzi wa Wizara.

107. Mheshimiwa Spika, ili programu ndogo iweze kutekelezwa kwa ufanisi katika mwaka huu wa fedha 2018/2019, naliomba Baraza lako Tukufu kuidhinisha jumla ya **shilingi 842,526,000/=** kwa kazi za kawaida.

Programu Ndogo SS010302: Kuratibu na Kusimamia Utawala, Uendeshaji na Mipango ya Ofisi Kuu Pemba.

108. Mheshimiwa Spika, programu ndogo ya kuratibu na kusimamia utawala, uendeshaji na mipango itatekelezwa na Ofisi Kuu Pemba, ambayo ina jukumu la kuratibu na kusimamia utekelezaji wa shughuli zote za Wizara Pemba. Programu ndogo hii ina jukumu la kuhakikisha mipango, malengo na shughuli zote za Wizara zilizopangwa zinatekelezwa kwa ufanisi kwa upande wa Pemba.

109. Mheshimiwa Spika, lengo kuu la programu ndogo ni kusimamia na kuratibu shughuli za Utawala, Uendeshaji na Mipango Mikuu ya Wizara katika Ofisi Kuu Pemba. Huduma ambazo zinatarijiwa kutolewa ni uratibu wa sera, tafiti na mipango mikuu ya Ofisi Kuu-Pemba, kuratibu miradi ya maendeleo na kujenga uwezo na mazingira mazuri ya kazi kwa wafanyakazi.

110. Mheshimiwa Spika, katika kufikia malengo ya programu ndogo hii shughuli zifuatazo zimepangwa kutekelezwa:-

- i. Kuimarisha mazingira bora ya kazi kwa kuwapatia vifaa, huduma muhimu pamoja na kuwapatia wafanyakazi stahiki zao kwa Ofisi Kuu Pemba;
- ii. Kuratibu shughuli zote za Wizara zinazotekelezwa Pemba;
- iii. Kuwajengea uwezo wafanyakazi wa Ofisi Kuu Pemba kwa kuwapatia mafunzo ya muda mrefu na muda mfupi;
- iv. Kutoa uelewa kwa wafanyakazi juu ya Masuala Mtambuka;
- v. Kuwapatia mafunzo viongozi wakuu wa Idara za Pemba kuhusu Sera na Mipango mikuu ya Wizara; na
- vi. Kusimamia shughuli za miradi inayotekelezwa Pemba.

111. Mheshimiwa Spika, ili programu ndogo hii iweze kutekelezwa kwa ufanisi katika mwaka huu wa fedha 2018/2019, naliomba Baraza lako Tukufu kuidhinisha jumla ya **shilingi 110,000,000/=** kwa kazi za kawaida.

6.0 SHUKRANI

112. Mheshimiwa Spika, kabla ya kumaliza hotuba yangu naomba kuwashukuru wote waliochangia katika kutayarisha hotuba hii. Shukurani maalumu kwa Mheshimiwa Naibu Waziri Bi. Lulu Msham Abdalla, Katibu Mkuu Nd. Omar Hassan Omar, Naibu Katibu Mkuu Nd. Amour Hamil Bakari, Makatibu

Watendaji, Afisa Mdhamini Pemba, Wakurugenzi, Wakuu wengine wa Taasisi za Wizara na wasaidizi wao pamoja na wafanyakazi wote kwa kufanyakazi kwa juhudi, maarifa, uadilifu na umakini mkubwa.

- 113. Mheshimiwa Spika,** naomba kuwashukuru Vijana wote, wanamichezo, wasanii na wananchi wote wa Unguja na Pemba kwa michango yao katika kufanikisha shughuli za Wizara yangu. Pia shukurani za pekee ziende kwa Vyombo vya Habari vya Serikali na Binafsi kwa kufanikisha kurusha vipindi mbali mbali vya kuelimisha jamii kuhusu masuala ya Vijana, Utamaduni na Sanaa na habari za michezo.
- 114. Mheshimiwa Spika,** naomba kuchukua fursa hii kuishukuru Wizara ya Fedha na Mipango kwa ushirikiano mkubwa waliotupa kwa mahitaji ya fedha na ushauri katika kurahisisha utekelezaji wa mipango ya Wizara. Vile vile, ninazishukuru Wizara zote za Serikali ya Mapinduzi ya Zanzibar, Mashirika, Taasisi binafsi kwa mashirikiano makubwa waliotupa.
- 115. Mheshimiwa Spika,** naomba uniruhusu nizishukuru nchi mbali mbali na Mashirika kadhaa ya kimaendeleo ikiwemo Serikali ya Jamhuri ya Watu wa China, Commoro, Afrika ya Kusini, Uganda, Ubalozzi mdogo wa India, Ubalozzi mdogo wa Oman, Shirika la Idadi ya Watu na Maendeleo (UNFPA), shirika la Eqwip Hubs, Shirika la Milki Bunifu Ulimwenguni (World Intellectual Property Organisation – WIPO), Washirika wote wa Maendeleo tunaoshirikiana nao katika utekelezaji wa majukumu ya Wizara.
- 116. Mheshimiwa Spika,** naomba kukushukuru tena wewe binafsi, pamoja na Waheshimiwa wajumbe wote wa Baraza lako Tukufu kwa kunisikiliza kwa utulivu na umakini mkubwa. Ni ukweli usioplingika kwamba mafanikio ya utekelezaji wa majukumu ya Wizara hii yamewezekana kutokana na ushirikiano wenu.

7.0 MAOMBI YA FEDHA KWA UTEKELEZAJI WA PROGRAMU ZA WIZARA KWA MWAKA WA FEDHA 2018/2019.

- 117. Mheshimiwa Spika,** naliomba Baraza lako Tukufu kujadili kwa kina matumizi ya jumla ya **shilingi 7,411,600,000/=**. Kati ya hizo **shilingi 3,611,600,000/=** kwa kazi za kawaida, **shilingi 3,800,000,000/=** kwa utekelezaji miradi ya maendeleo Wizara ambapo na **shilingi 3,000,000,000/=** kwa Programu ya Ajira kwa Vijana na **shilingi 800,000,000/=** kwa Ujenzi wa Viwanja vya Wilaya. Aidha, naliomba Baraza lako Tukufu liidhinisha makusanyo ya mapato ya **shilingi 97,670,000/=** kwa fedha zinazoingia katika Mfuko Mkuu wa Serikali. Pia, makusanyo ya mirabaha **shilingi 90,000,000/=**.
- 118. Mheshimiwa Spika,** kwa heshima kubwa, nawaomba wajumbe wa Baraza lako Tukufu wajadili, watushauri, watuelekeze na baadae watupitishie bajeti hii ya Wizara ya Vijana, Utamaduni, Sanaa na Michezo.
- 119. Mheshimiwa Spika,** naomba kutoa hoja.

BALOZI ALI ABEID KARUME
Waziri wa Vijana, Utamaduni, Sanaa na Michezo Zanzibar.

VIAMBATISHO

KIAMBATISHO NAMBA 1 A

FEDHA ZILIZOINGIZWA KUENZIA JULAI 2017 HADI MACHI 2018 KWA

MATUMIZI YA KAWAIDA

TAASISI ZISIZOPOKEA RUZUKU

NO. TAASISI 2017/2018	MAELEZO ASILIMIA	BAJETI 2017/2018	FEDHA	ZILIZOPATIKANA	JULAI -MACHI
--------------------------	---------------------	------------------	-------	----------------	--------------

Idara ya Maendeleo ya Vijana

Mishahara	177,363,000	170,590,500	96		
Matumizi Mengineyo	150,000,000	87,916,340	57		
JUMLA	327,363,000	258,506,840	79		

5.

Idara ya Utamaduni na Michezo

Mishahara	1,028,652,000	864,484,790	84		
Matumizi					

Mengineyo	450,000,000	331,284,084			
-----------	-------------	-------------	--	--	--

JUMLA	1,478,652,000	1,195,768,874	81		
-------	---------------	---------------	----	--	--

JUMLA

JUMLA YA MISHAHARA	1,206,015,000	1,035,075,290	86		
--------------------	---------------	---------------	----	--	--

JUMLA YA MATUMIZI MENGINEYO	600,000,000	419,200,424	70		
-----------------------------	-------------	-------------	----	--	--

JUMLA KUU KWA TAASISI ZISIZOPOKEA RUZUKU	1,806,015,000	1,454,275,714	81		
--	---------------	---------------	----	--	--

TAASISI ZA RUZUKU

NO. TAASISI 2017/2018	MAELEZO ASILIMIA	BAJETI 2017/2018	FEDHA	ZILIZOPATIKANA	JULAI -MACHI
--------------------------	---------------------	------------------	-------	----------------	--------------

1.

Baraza la Vijana Zanzibar

Mishahara

Matumizi

Mengineyo	100,000,000	63,333,300	63		
-----------	-------------	------------	----	--	--

JUMLA	100,000,000	63,333,300	63		
-------	-------------	------------	----	--	--

JUMLA

2.

Afisi ya Msajili wa Hakimiliki

Mishahara	100,000,000	74,925,675	75		
-----------	-------------	------------	----	--	--

Matumizi

Mengineyo	160,000,000	105,514,000	66		
-----------	-------------	-------------	----	--	--

JUMLA	260,000,000	180,439,675	69		
-------	-------------	-------------	----	--	--

3.

Baraza la Kiswahili Zanzibar

Mishahara	-	-	-
Matumizi			
Mengineyo	32,100,000	32,100,000	100
JUMLA	32,100,000	32,100,000	100

4.

Baraza la Sanaa, Sensa ya Filamu na Utamaduni
Mishahara

-	-	-	-
Matumizi			
Mengineyo	70,900,000	55,547,108	78
JUMLA	70,900,000	55,547,108	78

5.

Baraza la Michezo

Mishahara - - -

Matumizi

Mengineyo	70,900,000	46,050,000	65
JUMLA	70,900,000	46,050,000	65
JUMLA			

JUMLA YA MISHAHARA YA RUZUKU	100,000,000	74,925,675	75
JUMLA YA MATUMIZI MENGINEYO YA RUZUKU		433,900,000	302,544,408 70
JUMLA KUU YA RUZUKU	533,900,000	377,470,083	71

JUMLA YA MISHAHARA KWA WIZARA	1,306,015,000	1,110,000,965	85
JUMLA YA MATUMIZI MENGINEYO YA WIZARA		1,033,900,000	721,744,832 70
JUMLA KUU YA WIZARA (MATUMIZI YA KAWAIDA) A		2,339,915,000	1,831,745,797
78			

MIRADI YA MAENDELEO

1	Ujenzi wa Viwanja vya Michezo vya Wilaya	500,000,000	500,000,000	100
2	Ujenzi wa Uwanja wa Mao Tse Tung (Washirika wa Maendeleo)		5,597,500,000	3,400,000,000
61				
	JUMLA KUU YA WIZARA (MIRADI YA MAENDELEO) B		6,097,500,000	3,900,000,000
64				
	JUMLA KUU YA WIZARA (A+B)	8,437,415,000	5,731,745,797	68

KIAMBATISHO NAMBA 1B

MAPATO YALIYOKUSANYWA JULAI 2017 HADI MACHI 2018

MAPATO YANAYOINGIA HAZINA

NO.	TAASISI	BAJETI	MAPATO	YALIYOKUSANYWA	JULAI	HADI	MACHI	2017/18
ASILIMIA								
1.	Baraza la Sanaa, Sensa ya Filamu na Utamaduni	110,000,000	52,133,500	47				
2.	Baraza la Kiswahili Zanzibar	14,303,000	4,718,000	4				
JUMLA		124,303,000	56,851,500	46				

KIAMBATISHO NAMBA 1C

MAPATO YANAYOTUMIWA NA TAASISI HUSIKA

NO.	TAASISI	BAJETI	2017/2018	MAPATO	YALIYOKUSANYWA	JULAI	HADI	HADI	MACHI
2017 ASILIMIA									
1	Afisi ya Msajili wa Hakimiliki	80,000,000	75,496,565	94					
JUMLA		80,000,000	75,496,565	94					

KIAMBATISHO NAMBA 1D

FEDHA ILIYOPATIKANA JULAI 2017 HADI MACHI 2018 KWA KILA PROGRAMU NDOGO

Programu ya Maendeleo ya Vijana

NO.	TAASISI	BAJETI	FEDHA	ILIYOPATIKANA	JULAI	2017	HADI	MACHI	2018
ASILIMIA									
1.	Idara ya Maendeleo ya Vijana	327,363,000,000	258,506,840	79					
2.	Baraza la Vijana Zanzibar	100,000,000	63,333,300	63					
JUMLA		427,363,000	321,840,140	75					

Programu ndogo ya Uimarishaji na Uendelezaji wa Utamaduni na Sanaa

NO.	TAASISI	BAJETI	FEDHA	ILIYOPATIKANA	JULAI	2017	HADI	MACHI	2018
ASILIMIA									
1.	Idara ya Utamaduni na Michezo	1,186,032,000	1,012,184,790	85					
2.	Baraza la Sanaa, Sensa ya Filamu na Utamaduni	70,900,000	55,547,108	78					
3.	Baraza la Kiswahili Zanzibar	32,100,000	32,100,000	100					
4.	Afisi ya Msajili wa Hakimiliki	260,000,000	180,439,675	69					

JUMLA 1,549,032,000 1,280,271,573 83

Programu ndogo ya Uendelezaji na Ukuzaji wa Michezo

NO.	TAASISI	BAJETI 2017/2018	FEDHA ILIYOPATIKANA JULAI 2017	HADI MACHI 2018
	ASILIMIA			
1.	Idara ya Utamaduni na Michezo	363,520,000	229,634,084	63
	JUMLA	363,520,000	229,634,084	63

Programu ndogo ya Uendeshaji na Usimamizi wa Sekta za Vijana, Utamaduni, Sanaa na Michezo

NO.	TAASISI	BAJETI	FEDHA ILIYOPATIKANA JULAI 2017	HADI MACHI 2018
	ASILIMIA			
1.	Idara ya Utumishi na Uendeshaji	-	-	-
	JUMLA			

Programu ndogo ya Kuratibu na Kusimamia Mipango Mkuu ya Wizara

NO.	TAASISI	BAJETI	FEDHA ILIYOPATIKANA JULAI 2017	HADI MACHI 2018
	ASILIMIA			
1.	Idara ya Mipango, Sera na Utafiti	-	-	-
	JUMLA			
2.	Mradi wa Ujenzi wa Uwanja wa Mao Tse Tung	5,597,500,000	3,400,000,000	61
	JUMLA KUU	5,597,500,000	3,400,000,000	61

Programu ndogo ya Kuratibu na Kusimamia Uendeshaji na Mipango ya Ofisi Kuu Pemba

NO.	TAASISI	BAJETI	FEDHA ILIYOPATIKANA JULAI 2017	HADI MACHI 2018
	ASILIMIA			
1.	Ofisi Kuu Pemba	-	-	-
	JUMLA			

KIAMBATISHO NAMBA 1E

FEDHA ZILIZOKUSANYWA JULAI 2017 HADI MACHI 2018 KWA
KILA PROGRAMU NDOGO

Programu ndogo ya Uimarishaji na uendelezaji wa Utamaduni na Sanaa

NO. TAASISI BAJETI FEDHA ILIYOPATIKANA JULAI 2017 HADI MACHI 2018
ASILIMIA

1.	Baraza la Sanaa, Sensa ya Filamu na Utamaduni	110,000,000	52,133,500	47
2.	Baraza la Kiswahili Zanzibar	14,303,000	4,718,000	4
3.	Afisi ya Msajili wa Hakimiliki	80,000,000	75,496,565	94
	JUMLA	204,303,000	132,348,065	65

KIAMBATISHO NAMBA 1F

BAJETI INAYOOMBWA NA WIZARA YA VIJANA, UTAMADUNI, SANAA NA MICHEZO KWA
MWAKA WA FEDHA 2018/2019

TAASISI ZISIZOPOKEA RUZUKU

NO. TAASISI MAELEZO BAJETI 2018/2019

1.

Ofisi Kuu Pemba

Mishahara -

Matumizi Mengineyo 110,000,000

JUMLA 110,000,000

2.

Idara ya Mipango, Sera na Utafiti

Mishahara -

Matumizi Mengineyo 152,000,000

JUMLA 152,000,000

3.

Idara ya Utumishi na Uendeshaji Mishahara 302,526,000

Matumizi Mengineyo 540,000,000

JUMLA 842,526,000

4.

Idara ya Maendeleo ya Vijana

Mishahara 227,448,000

Matumizi Mengineyo 100,000,000

JUMLA 327,448,000

5.	Idara ya Utamaduni na Sanaa		
	Mishahara	950,926,000	
	Matumizi Mengineyo	270,000,000	
	JUMLA	1,220,926,000	
6.	Idara ya Michezo		
	Mishahara	-	
	Matumizi Mengineyo	290,000,000	
	JUMLA	290,000,000	
	JUMLA		
	JUMLA YA MISHAHARA	1,480,900,000	
	JUMLA YA MATUMIZI MENGINEYO	1,462,000,000	
	JUMLA KUU KWA TAASISI ZISIZOPOKEA RUZUKU		2,942,900,000

TAASISI ZA RUZUKU

NO. TAASISI MAELEZO BAJETI 2018/2019

1.	Baraza la Vijana la Zanzibar		
	Mishahara	-	
	Matumizi Mengineyo	130,000,000	
	JUMLA	130,000,000	
2.	Baraza la Kiswahili Zanzibar		
	Mishahara	-	
	Matumizi Mengineyo	80,000,000	
	JUMLA	80,000,000	
3.	Baraza la Sanaa, Sensa ya Filamu na Utamaduni		
	Mishahara	-	
	Matumizi Mengineyo	78,400,000	

4.	Afisi ya Msajili wa Hakimiliki	78,400,000	
	Mishahara	101,900,000	
	Matumizi Mengineyo	200,000,000	
	JUMLA	301,900,000	
8	Baraza la Michezo		
	Mishahara	-	
	Matumizi Mengineyo	78,400,000	
	JUMLA	78,400,000	
	JUMLA YA MISHAHARA YA RUZUKU	101,900,000	
	JUMLA YA MATUMIZI MENGINEYO YA RUZUKU		566,800,000
	JUMLA KUU YA RUZUKU	668,700,000	
	JUMLA YA MISHAHARA KWA WIZARA		1,582,800,000
	JUMLA YA MATUMIZI MENGINEYO YA WIZARA		2,028,800,000
	JUMLA KUU YA WIZARA (MATUMIZI YA KAWAIDA) A		3,611,600,000

MIRADI YA MAENDELEO

1	Programu ya Ajira kwa Vijana	3,000,000,000	
2	Ujenzi wa Viwanja vya Michezo vya Wilaya	800,000,000	
	JUMLA KUU YA WIZARA (MIRADI YA MAENDELEO) B		3, 800,000,000
	JUMLA KUU YA WIZARA (A+B)	7,411,600,000	

KIAMBATISHO NAMBA 1G

BAJETI INAYOOMBWA KWA MWAKA WA FEDHA 2018/2019 KWA KILA PROGRAMU NDOGO

Programu Ndogo ya Maendeleo ya Vijana

NO.	TAASISI	BAJETI 2018/2019 MATUMIZI	BAJETI 2018/2019 MAPATO
1.	Idara ya Maendeleo ya Vijana	337,448,000	-
2.	Baraza la Vijana Zanzibar	130,000,000	-
	JUMLA	457,448,000	-

Programu Ndogo ya Uimarishaji na Uendelezaji wa Utamaduni na Sanaa

NO.	TAASISI	BAJETI 2018/2019 MATUMIZI	BAJETI 2018/2019 MAPATO
1	Idara ya Utamaduni na Sanaa	1,220,926,000	-
2	Baraza la Sanaa, Sensa ya Filamu na Utamaduni	78,400,000	-
3	Baraza la Kiswahili Zanzibar	80,000,000	-
4	Afisi ya Msajili wa Hakimiliki	301,900,000	90,000,000
	JUMLA	1,681,226,000	90,000,000

Programu Ndogo ya Uendelezaji na Ukuzaji wa Michezo

NO.	TAASISI	BAJETI 2017/2018 MATUMIZI	BAJETI 2017/2018 MAPATO
1	Idara ya Michezo	290,000,000	-
2	Baraza la Michezo	78,400,000	-
	JUMLA	368,400,000	-

Programu Ndogo ya Kuratibu na Kusimamia Mipango Mkuu ya Wizara

NO.	TAASISI	BAJETI 2018/2019 MATUMIZI	BAJETI 2018/2019 MAPATO
1.	Idara ya Mipango Sera na Utafiti	152,000,000	-
2.	Programu ya ajira kwa Vijana (SMZ)	3,000,000,000	-
3.	Mradi wa Ujenzi wa Viwanja vya Wilaya (SMZ)	800,000,000	-
	JUMLA	3,952,000,000	-

Programu Ndogo ya Uendeshaji na Usimamizi wa Sekta za Vijana, Utamaduni, Sanaa na Michezo

NO.	TAASISI	BAJETI 2018/2019 MATUMIZI	BAJETI 2018/2019 MAPATO
1.	Idara ya Utumishi na Uendeshaji	842,526,000	-
	JUMLA	842,526,000	-

Programu Ndogo ya Kuratibu na Kusimamia Uendeshaji na Mipango ya Ofisi Kuu Pemba

NO.	TAASISI	BAJETI 2018/2019 MATUMIZI	BAJETI 2018/2019 MAPATO
	Ofisi Kuu Pemba	110,000,000	11,000,000
	JUMLA	110,000,000	11,000,000

KIAMBATISHI NAMBA 1H

MAKADIRIO YA MAPATO KWA MWAKA WA FEDHA 2018/2019

MAPATO YANAYOINGIA HAZINA

NO.	TAASISI	BAJETI 2018/2019
1.	Baraza la Sanaa, Sensa ya Filamu na Utamaduni	81,000,000

- 2 Baraza la Kiswahili Zanzibar 5,670,000
 - 3 Ofisi Kuu Pemba 11,000,000
- JUMLA 97,670,000

KIAMBATISHO NAMBA 1I
MAPATO YANAYOTUMIWA NA TAASISI HUSIKA
NO. TAASISI BAJETI 2018/2019

- 1 Afisi ya Msajili wa Hakimiliki 90,000,000
- JUMLA 90,000,000

KIAMBATISHO NAMBA 2
WAFANYAKAZI WA WIZARA YA VIJANA, UTAMADUNI, SANAA NA MICHEZO
S/N TAASISI FANI KIWANGO

- 1 Baraza la Sanaa Sensa ya Filamu na Utamaduni Project Management Post Graduate
- 2 Idara ya Utamaduni na Sanaa Librarian Diploma
- 3 Idara ya Utamaduni na Sanaa Recoding Management Diploma
- 4 Baraza la Sanaa Sensa ya Filamu na Utamaduni Human Resource Mng Diploma
- 5 Idara ya Utamaduni na Sanaa Human Resource Mng Diploma
- 6 Idara ya Utamaduni na Sanaa Procurement and Suppliers Diploma

KIAMBATISHO NAMBA 3
MASHINDANO MBALIMBALI AMBAYO ZANZIBAR ILISHIRIKI KWA MWAKA 2017/ 2018

- S/N CHAMA MASHINDANO PAHALA MAELEZO**
- 1. Chama cha Mpira wa Miguu Zanzibar Mashindano ya CECAFA Senior Challenge Kenya, Disemba, 2017
 Timu ya Taifa ya Zanzibar Heroes ilipata nafasi ya Pili.

Mashindano ya klabu Bingwa Barani Afrika na Kombe Shirikisho Zambia na Ethiopia, Febuari, 2018
 Timu ya JKU na ZIMAMOTO kutoka Zanzibar zilitolewa katika hatua ya mwanzo ya mashindano hayo.

Mashindano ya Copa Beach Soccer Dar- es -salaam, Disemba, 2017 Zanzibar ilipata nafasi ya kwanza

- Mashindano ya Kombe la Mapinduzi Zanzibar, Januari, 2018 Timu ya Azam kutoka T/Bara ilipata ushindi wa kwanza
2. Chama cha Riadha Mashindano ya Jumuiya ya Madola Gold Coast Australia, April, 2018 Mchezaji wa Zanzibar ametolewa katika mchujo kwa mbio za mita 100 Mashindano ya Vilabu Zanzibar, Septemba, 2017 Klabu ya KMKM ilipata ushindi wa kwanza
 3. Chama cha Mchezo wa Base Ball Mashindano ya Taifa ya Mchezo wa Baseball Zanzibar, Agosti 2018 Kwa upande wa wakubwa timu ya Mwanakwerekwe ilipata ushindi wa pili na kwa upande wa watoto timu ya Mwanakwerekwe ilipata nafasi ya kwanza.
 4. Chama cha Mchezo wa Mpira wa Vikapu Mashindano ya Taifa Cup Dar es salaam, 2017 Timu ya wanawake kutoka Zanzibar ilipata ushindi wa tatu na wanaume mshindi wanne Mashindano ya Klabu Bingwa ya Zanzibar Zanzibar, Timu ya Stone town ilipata ushindi wa kwanza na kuwa klabu bingwa ya Zanzibar
 5. Chama cha Mchezo wa Mpira wa Pete Mashindano ya Ligi Kuu ya Muungano Zanzibar, Disemba, 2017 Timu ya Mafunzo ilipata nafasi ya nne
 6. Chama cha Mchezo wa Mpira wa Wavu Mashindano ya Ligi Kuu ya Zanzibar Zanzibar, Oktoba, 2017 Timu ya Polisi ilipata nafasi ya kwanza na Mafunzo nafasi ya pili
 7. Chama cha Mchezo wa Judo Mashindano ya Tanzania Judo Championship Zanzibar, Machi, 2018 Zanzibar ilipata nafasi ya kwanza na kupata medali 3 za dhahabu, 5 za silver na 6 za shaba Mashindano ya Zanzibar Judokan Cup Zanzibar, Disemba, 2017
 8. Chama cha Mchezo wa Kuogelea Mashindano ya Taifa ya Kuogelea Dar es salaam, Machi, 2018 Timu ya KMKM ilipata medali 4 za shaba
Tanzania Master Swimming Championship Arusha, Machi, 2018 Timu ya KMKM ilipata medali 13 dhahabu, 8 fedha na 6 shaba
 9. Chama cha Mchezo wa Mpira wa Meza Mashindano ya kuchagua timu ya Taifa itakayoshiriki mashindano ya kimataifa ya Jumuiya ya Madola Dar es salaam Wachezaji wa Zanzibar hawakufikia kiwango cha kujiunga katika timu ya Taifa
 10. Chama cha Michezo ya Watu Wenye Ulemavu wa Akili (SOZ) Mashindano ya Taifa ya Michezo ya Watu Wenye Ulemavu wa Akili Zanzibar, Disemba, 2017 Zanzibar ilishika nafasi ya pili kwa kupata medali 19 za dhahabu, 9 fedha na 10 za shaba
 11. Chama cha Mchezo wa Mbio za Baskeli Mashindano ya kuchagua wachezaji wa timu ya Taifa Zanzibar, April, 2018 Wachezaji 5 wa Zanzibar wamepatikana kujiunga na timu ya Taifa ya Tanzania

KIAMBATISHO NAMBA 4 MAKONGAMANO YA KISWAHILI

s/n KONGAMANOSEHEMU TAREHE

1. Kongamano na Uzinduzi wa Makavazi uliofanywa na Watetezi wa Kiswahili Tanzania (WAKITA) Chuo Kikuu cha Taifa, Vuga- Zanzibar 15/7/2017
2. Kongamano la Chama cha Lugha na Fasihi ya Kiswahili Tanzania (CHALUFAKITA) Chuo Kikuu cha Al-Smait Chukwani – Zanzibar. 3-5/8/2017
3. Kongamano la Kamisheni ya Kiswahili ya Afrika ya mashariki (KAKAMA)Golden Tulip -Zanzibar 6-8/9/2017
4. Kongamano la Chama cha Kiswahili cha Afrika ya Mashariki (CHAKAMA) Dodoma -Tanzania 23-24/11/2017
5. Kongamano la Chama cha Uendelezaji Kiswahili Duniani (CHAUKIDU) Chuo Kikuu cha Dar es Salaam- Tanzania 15-16/12/2017
6. Kongamano la Kimataifa la BAKIZA Ukumbi wa zamani wa Baraza la Wawakilishi Zanzibar 21-22/12/2017